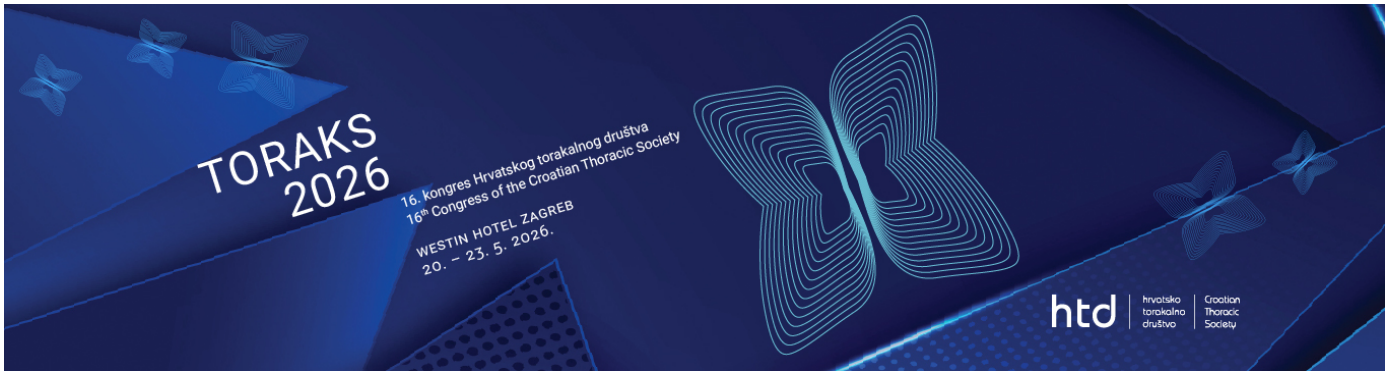

PERCEPCIJA KVALITETE ŽIVOTA OBOLJELIH OD RAKA PLUĆA I RAKA DOJKE – RAZLIKE I IZAZOVI

SAVELJIĆ M.[1, 2], Roganović M.[1, 2], Brkic S.[3]

[1] Klinički centar Crne Gore, Podgorica, Montenegro
.

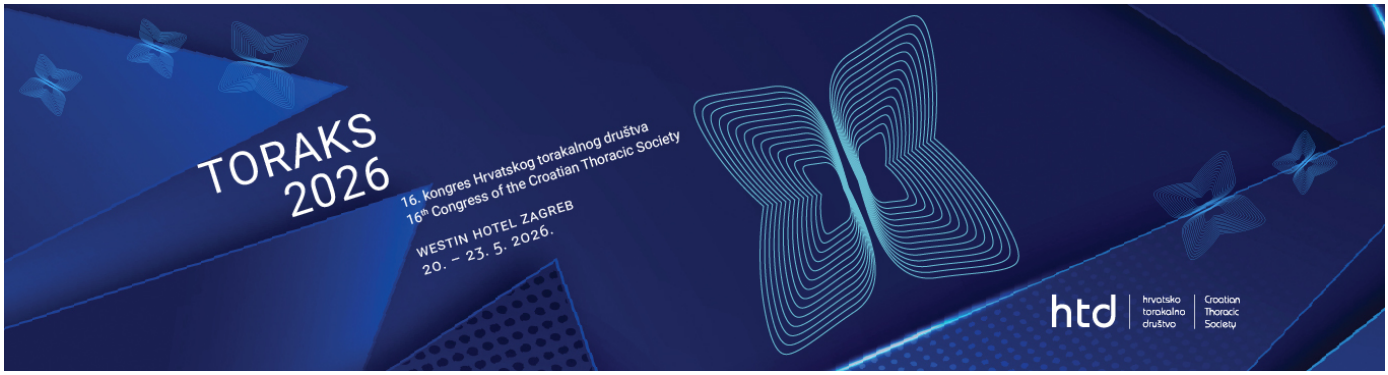
[2] Medicinski fakultet,Univerzitet Crne Gore, Podgorica, Montenegro
.

[3] Fakultet zdravstvenih studija, Mostar, Bosnia and Herzegovina
Sveuciliste u Mostaru

Objective:

Uvod:

Rak dojke predstavlja najčešći malignitet kod žena i značajan javnozdravstveni problem, dok rak pluća spada među vodeće uzroke smrtnosti od malignih bolesti. Osim fizičkih simptoma i složenih terapijskih postupaka, ove bolesti imaju izražen utjecaj na psihološko stanje oboljelih. Sama dijagnoza često dovodi do pojave straha, nesigurnosti i emocionalne nestabilnosti, što može rezultirati razvojem anksioznosti i depresije. Liječenje, uključujući kirurške, kemoterapijske i radioterapijske postupke, dodatno opterećuje bolesnike kroz osjećaj ranjivosti, gubitka kontrole i promjene životnih okolnosti. Navedeni čimbenici značajno utječu na percepciju kvalitete života, koji danas predstavlja važan ishod u onkološkoj praksi.

Cilj rada:

Cilj rada je analiza i usporedba dostupnih znanstvenih spoznaja o percepciji kvalitete života kod bolesnika s rakom dojke i rakom pluća, s posebnim osvrtom na psihološke, fizičke i socijalne aspekte bolesti.

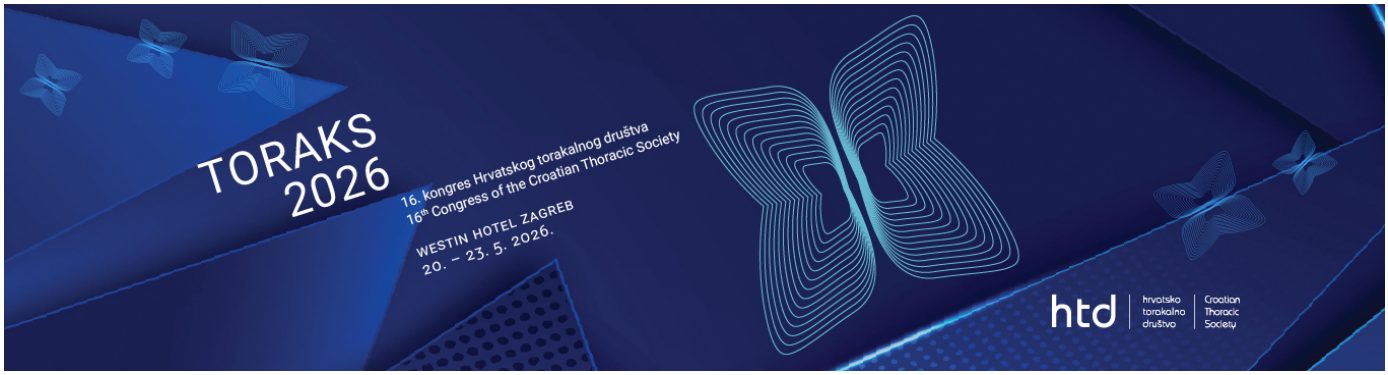
Metodologija:

Rad je koncipiran kao pregled literature. Pretražene su relevantne baze podataka (PubMed, Scopus i Web of Science), koristeći ključne riječi: „quality of life“, „breast cancer“, „lung cancer“ i „psychological impact“. U analizu su uključeni radovi objavljeni u posljednjih deset godina koji su se bavili procjenom različitih dimenzija kvalitete života kod ovih bolesnika.

Rezultati:

Rezultati ukazuju da bolesnice s rakom dojke prolaze kroz značajne psihološke izazove, uključujući strah od smrti, promjene tjelesne slike, stigmatizaciju i poteškoće u svakodnevnom funkcioniranju. Kirurški zahvati, osobito mastektomija, povezani su s većim rizikom od anksioznosti i depresije, dok očuvanje dojke može imati povoljniji psihološki učinak. S druge strane, bolesnici s rakom pluća često imaju nižu ukupnu kvalitetu života, što se dovodi u vezu s težinom simptoma, lošijom prognozom i kasnijim postavljanjem dijagnoze. U ovoj skupini prevalencija anksioznosti i depresije je visoka te ima tendenciju rasta tijekom progresije bolesti, osobito kod karcinoma malih stanica.

Zaključak:

Postoje značajne razlike u percepciji kvalitete života između oboljelih od raka dojke i raka pluća, no psihološki poremećaji prisutni su u obje skupine i značajno utječu na ukupno stanje bolesnika. Integracija psihološke podrške u standardne onkološke protokole, kao i individualizirani pristup liječenju, od ključnog su značaja za unaprjeđenje kvalitete života ovih bolesnika.

Ključne riječi:

kvaliteta života, rak dojke, rak pluća, psihološki aspekti, onkologija